

Betreft: Informatiebrief en toestemmingsformulier onderzoeksproject KLAS

Beste leerkracht,

Uw school doet mee aan het onderzoeksproject ‘Kansrijk Lesgeven Alle Scholen’ (KLAS) van de Universiteit Utrecht. Deze brief bevat verdere informatie over het onderzoek.

Achtergrond: kansengelijkheid en sociaal-culturele verschillen tussen leerlingen

Op iedere school zitten veel verschillende leerlingen. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld verschillen in prestaties of hun culturele of sociale achtergrond. Het is belangrijk dat al deze verschillende leerlingen gelijke kansen hebben om zich in het onderwijs te ontwikkelen. Dit kan voor leerkrachten uitdagingen met zich meebrengen. Het kan lastig zijn om al die verschillende leerlingen te motiveren en optimaal tot leren te laten komen. Ons onderzoek richt zich daarom op hoe verschillende leerlingen de lessen ervaren en hoe de leerkracht omgaat met verschillende leerlingen in de klas.

Onderzoeksdoel

In het KLAS onderzoek willen we beter begrijpen hoe dagelijkse interacties tussen leerlingen en hun leerkrachten in de klas bijdragen aan gelijke onderwijskansen voor leerlingen met verschillende achtergronden. Hierbij kijken wij zowel naar etnische als sociale achtergronden van leerlingen. Voor dit onderzoek willen we leerlingen gedurende de laatste twee jaren van de basisschool (in groep 7 en 8) volgen. Hiermee willen we zicht krijgen op hoe verschillen tussen leerlingen zich ontwikkelen op het gebied van motivatie, inzet en prestaties.

Wat wij van u vragen

Voor dit onderzoek worden leerlingen in groep 7 en 8 gevolgd tijdens de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027. We kunnen in dit onderzoek geen combinatieklassen meenemen, omdat leerkrachten in combinatieklassen per definitie differentiëren per leerjaar en onze focus ligt op differentiatie binnen leerjaren. Twee keer zal er een keer een onderzoeker in de klas komen: midden groep 7 en begin groep 8. Tijdens ieder bezoek willen wij twee dingen doen: (1) vragenlijsten afnemen en (2) observeren gedurende twee uur in de klas middels video-opnamen. Tijdens de video-opnamen geeft u les zoals altijd en hoeft u geen speciale lessen te geven. Het is mogelijk dat een leerling niet mee mag/wil doen met het videogedeelte van dit onderzoek. Wij vragen om deze leerling(en) een plekje buiten het bereik van de camera toe te wijzen. Daarnaast vullen u en uw leerlingen een online vragenlijst in. De vragenlijst voor de leerlingen gaat over hoe ze de lessen ervaren en hoe gemotiveerd en betrokken ze zijn in de klas. Dit duurt maximaal 45 minuten. Tegelijkertijd vult u een vragenlijst in over onder andere uw manier van lesgeven aan verschillende leerlingen en maakt u een korte online categorisatietaak om uw opvattingen over verschillende groepen in Nederland te meten. Ten slotte vragen we bij de school de niet-methode toets gegevens en het (voorlopig) schooladvies op van uw leerlingen. Per meetmoment is de tijdsinvestering voor de leerkracht dus ongeveer 1 uur en dit valt grotendeels tijdens lestijd.

Op veel basisscholen in Nederland hebben leerlingen meerdere leerkrachten. Deze leerkrachten kunnen verschillen in hun interacties hebben met dezelfde leerling. Daarom willen wij ook duo-leerkrachten betrekken in ons onderzoek en vragen wij uw duo-leerkracht om ook een online vragenlijst in te vullen. Omdat de duo-leerkracht vaak niet op dezelfde dag aanwezig is, kan de online vragenlijst ook op een ander moment worden ingevuld.

Wat het u en de school oplevert

- De school en elke deelnemende leerkracht ontvangen na afloop van het onderzoek een rapport op klasniveau (i.v.m. privacy geven wij geen informatie over individuele leerlingen of leerkrachten). Hierin staan bevindingen over omgaan met verschillen in de klas met een focus op kansrijk differentiëren. Dit rapport bevat ook informatie over hoe leerlingen op uw school de lessen ervaren en de gemiddelde motivatie en betrokkenheid van leerlingen in de klas in vergelijking met de gehele steekproef.

- Na afloop van het onderzoek ontvangt u persoonlijk een digitale cadeaubon ter waarde van 40 euro voor uw deelname. Uw duo-leerkracht ontvangt een vergoeding van 20 euro. Ook ontvangt de klas aan het einde van het onderzoek een cadeaubon ter waarde van 40 euro als dank voor hun deelname.
- U en uw collega's ontvangen het nieuw te verschijnen boek 'Kansrijk en motiverend lesgeven'.
- Door uw deelname maken kinderen kennis met wetenschappelijk onderzoek.
- Ten slotte worden de resultaten op een toegankelijke manier beschikbaar gesteld aan de onderwijspraktijk, bijvoorbeeld via trainingen, informatiemodules en -video's, artikelen of lerarencongressen.

Privacy

Wij behandelen de verzamelde gegevens strikt vertrouwelijk en gebruiken deze enkel voor onderzoeksdoeleinden. Alleen onderzoekers hebben toegang tot de gegevens. Uw gegevens worden daarnaast op geen enkele manier besproken met, of doorgegeven aan de school of andere betrokkenen. Persoonlijke informatie, zoals uw naam en de naam van de school, wordt alleen tijdens de dataverzameling bewaard, los van uw antwoorden op de vragenlijst. Dit is nodig zodat we de informatie van leerlingen en leerkrachten aan elkaar kunnen koppelen. Als het project is afgerond, wordt deze persoonlijke informatie meteen verwijderd. De anonieme gegevens van de vragenlijsten kunnen, op aanvraag, worden gedeeld met andere onderzoekers met gelijke onderzoeksdoelen. Er worden dan alleen gegevens op groepsniveau van alle scholen uit het onderzoek gedeeld waaruit u, uw school of uw leerlingen niet te herkennen zijn, dus bijvoorbeeld niet uw naam, of die van de school. De videobeelden zullen nooit worden gedeeld en alleen voor onderzoek gebruikt worden door de betrokken onderzoekers van dit project.

Vrijwilligheid

Deelname aan dit onderzoek is geheel vrijwillig en u kunt op ieder moment aangeven te willen stoppen met deelname. U kunt tot een maand na afloop van dit onderzoek (november 2026) alsnog uw toestemming om gebruik te maken van uw gegevens intrekken. In dat geval zullen uw antwoorden worden verwijderd uit onze bestanden. Na november 2026 worden alle persoonlijke gegevens (uw naam, klas en school) verwijderd. Hierdoor is het voor ons vanaf dat moment niet meer mogelijk uw antwoorden te verwijderen.

Toestemming

Als u mee wilt doen aan het onderzoek, dan is het belangrijk dat u toestemming geeft door het bijgevoegde toestemmingsformulier te ondertekenen. Het is belangrijk dat u dit formulier volledig invult. U kunt deze vervolgens scannen of er een foto van maken en mailen naar klas@uu.nl. Wij maken dan een telefonische afspraak met u voor het in gang zetten van het onderzoek bij u in de klas.

Nadere informatie

Mocht u vragen hebben over dit onderzoek, vooraf of achteraf, dan kunt u mailen naar klas@uu.nl. Voor eventuele klachten over dit onderzoek kunt u een e-mail sturen naar klachtenfunctionarisfetsocwet@uu.nl

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groeten,

Teuntje van Heese MSc en Femke Borst MSc
en team: dr. Lisette Hornstra, dr. Barbara Flunger en dr. Heleen Pennings

TOESTEMMINGSVERKLARING

Voor deelname aan wetenschappelijk onderzoeksproject Kansrijk Lesgeven Alle Scholen (KLAS)

Leerkracht

Ik ben naar tevredenheid geïnformeerd over het onderzoek. Ik heb de schriftelijke informatie gelezen. Ik heb de gelegenheid gehad om vragen te stellen. De vragen die ik heb gesteld zijn naar tevredenheid beantwoord.

Ik heb goed kunnen nadenken over de deelname aan het onderzoek. Ik begrijp dat deelname geheel vrijwillig is. Ik weet dat ik op elk moment kan beslissen om te stoppen met het onderzoek. Daarvoor hoef ik geen reden te geven.

Ik ga akkoord met bovenstaande en neem uit vrije wil deel aan dit onderzoek.

Uw voornaam en achternaam: _____

Naam school: _____

Groep waarmee u deelneemt: _____

E-mailadres: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Lever een scan/foto van dit formulier in via klas@uu.nl